

2018-04-06

Disa Lanner
08-746 35 36
disa.lanner@solna.se

Solna båtsällskap
Björnstigen 101
170 72 Solna

Tillsynsrapport

Verksamhetsutövare	Solna båtsällskap
Organisationsnummer	802417-6748
Anläggningens namn	Solna Båtsällskap
Anläggningens adress	Alnäsvägen
Fastighetsbeteckning	BERGSHAMRA 4:1
Tillsynsområde	Miljöskyddstillsyn
Diarienummer	MHN/2018-000587

Att åtgärda

Solna båtsällskap uppmanas att:

1. Göra en historisk inventering av hur länge de olika uppställningsplatserna har använts och om andra uppställningsplatser har använts.
2. Uppdatera rutinerna så att det framgår att toalettavfall från båtarna inte får tömmas på fritt vatten. Toalettavfall från fritidsbåtar ska alltid omhändertas av mottagningsanläggning.
3. Göra en inventering av vilka båtottenfärger medlemmarnas båtar har. Sammanställningen bör bland annat innehålla information om:
 - a. Typ av båt
 - b. Produktionsår för båten
 - c. Om den är omålad, sanerad eller målad med biocidfärg eller insjöfärg. Om båten är målad med biocidfärg bör om möjligt typ av färg specificeras
 - i. TBT (tributyltenn)
 - ii. Biocidfärg för fartyg eller andra farvatten
 - iii. Biocidfärg för Östersjön
4. Ta fram en handlingsplan för utfasning av TBT. Målet är att samtliga båtar med TBT eller biocidfärg avsedd för andra farvatten än Östersjön ska vara sanerade senast innan sjösättning 2021. Utfasningsplanen bör innehålla detaljerade delmål och målen bör vara tidsatta.
5. Handlingsplanen/utfasningsplanen bör även innehålla information om hur båtklubben kommer att säkerställa att medlemmar inte har TBT eller biocidfärg

avsedd för andra farvatten än Östersjön på skrovet från sjösättning 2021 (exempelvis genom avtal med medlemmar eller likande).

6. Se över båtklubbens rutiner/miljöhandlingsplaner så det blir tydligt för medlemmarna vad som gäller inom båtklubben. Dokumenten behöver sammanföras så att alla vet vilka dokument som är gällande. Uppdatera dessutom båtklubbens miljöregler med bland annat:
 - a. Rutiner för skydd av miljön och hälsa vid sanering av båtbottnfärg
 - b. Rutiner för skydd av miljön och hälsa vid underhåll av båtar och motorer.
 - c. Olyckor och tillbud.
 - d. Vilka båtar som får använda borsttvätt.

7. Införskaffa länsar i händelse av spill/olycka i vatten.

Uppföljning

Miljö- och byggnadsförvaltningen önskar senast den 15 augusti 2018 er redovisning över vilka åtgärder som vidtagits samt kommer att vidtas med anledning av noterade avvikelser.

Denna uppmaning utgör inget föreläggande eller förbud utan är miljö- och byggnadsförvaltningens bedömning av vad som behöver åtgärdas i er verksamhet. Bedömningen är gjord utifrån de krav som ställs i den lagstiftning som gäller för er verksamhet och där miljö- och byggnadsförvaltningen har tillsynsansvaret. Om inte avvikelserna åtgärdas kan det bli aktuellt med ett beslut om att åtgärda bristerna, vilket kan överklagas.

Har ni synpunkter, kompletteringar eller vill korrigera uppgifterna i tillsynsrapporten ska ni kontakta förvaltningen, helst undertecknad, snarast.

Tillsynsbesök

Miljö- och byggnadsförvaltningen (förvaltningen) gjorde ett förannmält tillsynsbesök hos Solna båtsällskap den 21 mars 2018. Närvarande från verksamheten var Leif Nybom, ordförande, Toralf Blomberg och Johannes Edelstam. Från förvaltningen närvarade Disa Lanner, miljöinspektör och Linda Svensson, limnolog.

Syfte och omfattning

Tillsynsbesöket var ett bokat besök för att följa upp verksamhetens arbete med att sanera båtar med TBT-färg på skrovet, rutiner för tvättning av båtar samt hantering och förvaring av kemikalier och farligt avfall.

Verksamhet och planer för området

Inom båtklubben finns uppskattningsvis 120 båtar. Majoriteten av båtarna är motorbåtar men det finns även många segelbåtar inom klubben. Det finns cirka tre träbåtar. Vid besöket meddelade klubben att de kan lämna kompletterande uppgifter om antal båtplatser mm vid senare tillfälle. Förvaltningen anser att de uppgifter som kommer att lämnas i samband med inventeringen är tillräckliga och att båtklubben inte behöver göra någon separat komplettering.

Båtklubben har tre uppställningsplatser (Alnäs, Lilla Alnäs och Ålkistan). Inom Lilla Alnäs kommer det att anläggas en dagvattenanläggning och Trafikverket kommer att

använda Alnäs som etableringsyta vid byggnation av gångväg. Det var vid tidpunkten för tillsynsbesöket oklart hur stor del av uppställningsplatserna som kommer att tas i anspråk.

Avfallshantering

Medlemmarna ansvarar själva för att ta med sig farligt avfall till kommunala inlämningsställen. Medlemmarna ansvarar även för att ta med sig andra typer av avfall från båtklubbens område.

Förvaltningen informerade om att det enligt Sjöfartsverkets föreskrifter (2001:13) ska finnas en avfallhanteringsplan och en mottagningsanordning för avfall. Det är Transportstyrelsen som är tillsynsmyndighet för denna föreskrift. Vid besöket överlämnade förvaltningen en exempelmall för en avfallhanteringsplan. För mer information om avfallshanteringsplan eller mottagningsanordning hänvisas till Transportstyrelsen. Om en mottagningsanordning för farligt avfall anordnas har miljö- och byggnadsförvaltningen tillsynsansvar att stationen är utformad och sköts på ett ur miljösynpunkt godtagbart sätt.

Toalettavfall

I en av båtklubbens miljöplaner, daterad 2014-01-27, anges att båtens tank för toalettavfall kan tömmas på fritt vatten, långt ifrån land.

Detta anser förvaltningen är helt felaktigt och behöver ändras i båtklubbens miljöplan. Det är förbjudet att släppa ut toalettavfall från fritidsbåtar i hav, sjöar och inre vattendrag. Förbudet gäller alla fritidsbåtar, förutom de som är k-märkta. Förbudet gäller hela Sveriges sjöterritorium, längs hela Sveriges kust, i alla sjöar och inre vattendrag. Problemen med övergödning råder inom hela Östersjön. Toalettavfall från fritidsbåtar ska alltid omhändertas av mottagningsanläggning

Markföroreningar

Med anledning av att båtklubben funnits på samma plats under lång tid och att det använts biocidfärger är det stor risk att marken är förorenad. Förvaltningen anser därför att båtklubben behöver ha information om hur länge de olika båtuppställningsplatserna har använts eftersom det i stor utsträckning kan påverka föroreningsgraden. Vid markarbeten kan det behövas markprovtagning innan för att inte riskera att sprida föroreningarna och för att veta hur schaktmassorna ska hanteras.

Båtbottenfärger – utfasning av ej tillåtna färger

Av båtklubbens miljöhandlingsplan som beslutades våren 2016 framgår att styrelsens målsättning är att alla båtar i klubben ska vara målade med epoxi (dvs sanererade) eller skrovrena senast 2019. Vid tillsynsbesöket framkom att detta mål inte kommer att vara uppfyllt. Klubben har tidigare uppmuntrat medlemmarna att sluta måla och sanera båtbottnen, exempelvis genom att klubben tidigare har givit rabatt för båtar som tvättas i borsttvätt. Några medlemmar i båtklubben målar fortfarande sina båtar med godkända biocidfärger.

Sanering av båtar med TBT-färg

Förvaltningens ståndpunkt är att samtliga båtar med TBT på båtskrovet ska saneras innan sjösättning 2021. TBT-färg förbjöds för målning av båtar kortare än 25 meter 1989. De båtar som är äldre än 1989 bedömer förvaltningen med stor sannolikhet har TBT på båtskrovet och bör därför saneras om de inte har sanerats vid tidigare tillfälle. För båtar från 1989 och fram till 1993 finns det också en risk att de är målade med TBT då det under den här perioden var tillåtet att måla båtar längre än 25 meter och därför

fortfarande gick att få tag på TBT-färg. Är båten från slutet av 1990-talet bör man däremot kunna anta att det inte finns TBT-färg på skrovet. I de fall det är oklart om det finns TBT på båtskrovet kan det vara aktuellt att be ett företag genomföra en XRF-mätning av båtskrovet och på så sätt få dokumentation på om båten behöver saneras eller ej.

Sanering av båtar med biocidfärg som inte får användas i Östersjön

Förvaltningen vill även informera om att båtar som målats med västkustfärg, fartygsfärg eller annan färg som inte är tillåten i Östersjön också bör saneras innan sjösättning 2021. Detta är viktigt att tänka på vid köp av ny båt som tidigare kanske legat på västkusten eller att man vet med sig att båten historiskt målats med färg avsedd för andra farvatten än Östersjön. Ovanstående diskuterades inte vid tillsynsbesöket.

Inventering av båtbottnfärger på medlemmarnas båtar

Klubben har tidigare utfört en översiktlig inventering där det bland annat framgår hur stor andel av båtarna i klubben som uppskattningsvis fortfarande målar med biocidfärg och hur stor andel som är skrovrena/målat med epoxi. Någon uppdaterad inventering för samtliga båtar finns inte.

Förvaltningen bedömer att båtklubben bör göra en sammanställning av vilka bottenfärger som finns på respektive båt idag för att på så sätt underlätta planeringen av bottenaneringen. Sammanställningen bör bland annat innehålla uppgift om produktionsår och om båten är skrovren/sanerad eller målad med biocidfärg. Vid inventeringen bör ni, i den utsträckning det går, även få med vilka färger (TBT, diuron, irgarol, koppar, zink, blymöja, oklart etc.) som båten målats med historiskt och inte bara senaste året. Ange även det år då båten senast målades med biocidfärg. Information om vilka färger som finns på båtskrovet är viktigt för att kunna meddela eventuell saneringsfirma och avfallsstationen om troligt innehåll i färgen.

Tvätt av båtbottn

Båtklubben anger i en miljöhandlingsplan, beslutad våren 2016, att allt spillvatten från tvätt av båtar målade med annat än epoxifärg ska av den enskilde medlemmen tas om hand och hanteras som farligt avfall. Vid tillsynsbesöket framkom att detta fortfarande är båtklubbens regler.

Förvaltningen ser positivt på att båtklubben förbjudit tvätt av båtar med biocidfärger på hamnområdet vilket stämmer överens med Havs- och vattenmyndighetens riktlinjer för båtbottnvättning av fritidsbåtar (2012:10, reviderad 2015) och förvaltningens ståndpunkt. Förvaltningen vill dock förtydliga att tvätt av båtar målade med en hård insjöfärg också är tillåtet utan att tvättvattnet behöver samlas upp och renas.

Förvaltningen anser att båtklubben inte bör rekommendera sina medlemmar att tvätta båtar målade med biocidfärg i borsttvätt, då det vid borsttvätt av målade båtar sprids färg även utanför uppsamlingsbassängen.

Rutiner och underhåll

Båtklubben har flera olika miljörutiner och handlingsplaner. Vid besöket diskuterades att det skulle underlätta för styrelsen och medlemmarna om rutinerna sågs över och sammanställdes.

För att minimera riskerna för hälsa och miljön anser förvaltningen att båtklubben behöver sammanställa skriftliga rutiner/instruktioner för hur sanering (skrapning,

slipning och blästring) ska gå till för att på bästa sätt skydda miljön och hälsa. Transportstyrelsen har tagit fram en broschyr om hur man går tillväga för att sanera sin båtbottnen. Broschyren lämnades vid besöket men kan även laddas hem här:

<https://www.transportstyrelsen.se/globalassets/global/publikationer/sjofart/slipning-batbotten.pdf>

Vidare bedömer förvaltningen att båtklubben behöver gå igenom miljöreglerna och uppdatera dessa med, förutom vad som kommenteras ovan, även rutiner för underhållsarbete med båt och motorer samt vad som gäller vid olyckor och tillbud (exempelvis drivmedelsspill i vatten eller på land) Båtklubben bör även säkerställa att det finns länsar (korvar/dukar) att använda vid drivmedelsspill i vatten. Observera att använda länsar eller använt saneringsmedel ska hanteras som farligt avfall och att det är viktigt att alla medlemmar vet var saneringsmedlet förvaras.

Bedömning

Förvaltningen ser positivt på att Solna båtsällskap inte tillåter tvätt av båtar med biocidfärg över land. Solna båtsällskap har många bra miljörutiner och handlingsplaner, förvaltningen ser dock ett behov av båtklubben går igenom dessa så att det blir enklare för medlemmarna att förstå vilka regler som gäller inom båtklubben.

Information

Med miljöfarlig verksamhet menas, enligt 9 kapitlet miljöbalken, all användning av mark, byggnader eller anläggningar som på ett eller annat sätt ger utsläpp till mark, luft eller vatten och som kan vara skadlig för människors hälsa eller miljön. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har tillsynsansvar för miljöfarliga verksamheter enligt miljöbalken. Miljö- och byggnadsförvaltningen besöker regelbundet dessa verksamheter i staden.

Disa Lanner
Miljöinspektör